

укової установи, відрізняється рядом специфічних особливостей: територіальна та кількісна обмеженість земельних ресурсів філій УІЕСР; неоднорідність ділянок за якістю між філіями, так і всередині деяких філій; для виконання завдань і функцій, покладених державою на наукову установу, земля не може бути замінена ніякими іншими засобами виробництва; багатоплановий характер використання землі: проведення кваліфікаційних експертиз на відмінність, однорідність та стабільність (ВОС) та на придатність до поширення (ПСП); ділянковий сортовий контроль насіння і садивного матеріалу; утримання колекцій сортів рослин; післяреєстраційне вивчення сортів рослин; а також сільськогосподарське виробництво. На пунктах досліджень в пріоритеті використання найцінніша властивість землі – її родючість, здатність задовольняти потреби всіх таксонів рослин в поживних речовинах та інших факторах, необхідних для отримання правдивих і справедливих результатів досліджень в поточному році і в наступні роки. Економічна ефективність вико-

ристання землі характеризується системою показників; основними з них є вартісні: землевіддача, землеємність, об'єм продукції; прибуток і чистий дохід на одиницю площі вирівнювальних посівів. При порівняльній характеристиці ефективності використання землі на філіях УІЕСР можуть застосовуватися також непрямі показники: натуральні (урожайність, кількість продукції рослинництва в розрахунку на 1 га ріллі, т.) і відносні (частка вирівнювальних посівів у загальній площі землі, питома вага зрошуваних земель), частка інтенсивних культур в структурі посівів. **Висновки.** Ресурсний потенціал наукової установи визначається як сукупність фінансових, матеріальних, нематеріальних, інтелектуальних, інформаційних, технологічних, інноваційних та інших ресурсів, що забезпечують наукову та господарську її діяльність; важливим елементом для дослідження виступають земельні ресурси.

Ключові слова: *ресурсний потенціал, наукова установа, економічна ефективність використання землі.*

УДК 633.15:631.5:581.19

Урожайність нових гібридів кукурудзи в умовах змін клімату

Капустян, М. В., Музафаров, Н. М., Єгорова, Н. Ю.

Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН, пр.-т Московський, 142, м. Харків, 61060, Україна, e-mail: mv.kapustyan@gmail.com

Мета. Визначення врожайності нових гібридів кукурудзи селекції Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН у конкурсному випробуванні та виділення кращих в умовах змін клімату. **Методи.** Загальнонаукові, спеціальні, математично-статистичний. **Результати.** Серед гібридів, що проходили конкурсне випробування було виділено вісім середньоранніх та два середньостиглих гібриди, що перевищували умовний стандарт за врожайністю від 0,42 т/га до 2,32 т/га. Важливим критерієм оцінки гібридів, окрім урожайності, є збиральна вологість зерна. В усі роки вивчення зби-

ральна вологість зерна у гібридів кукурудзи була на рівні або нижчою за стандарт. Максимальним рівнем урожайності в середньому за 2016–2018 рр. відзначалися середньоранні гібриди 'Вектор' – 8,13 т/га, 'ХА Болід' – 8,19 т/га, 'Арго' – 8,13 т/га, та середньостиглий 'УХЛ 228'/'ХА 408' – 7,1 т/га, що перевищили відповідний умовний стандарт на 23–24 %. **Висновки.** Завдяки проведеним дослідженням до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні внесено три середньоранніх гібриди кукурудзи 'Любчик' (ФАО 240) і 'Ставр' (ФАО 290) і Вектор (ФАО 270). Кваліфікаційну експертизу проходять два гібриди: середньоранній 'ХА Болід', середньостиглий 'Новатор' (ФАО 320); у 2020 році на кваліфікаційну експертизу передано два гібриди – середньоранній 'Гарт' (ФАО 280) та середньостиглий 'Арго' (ФАО 300).

Ключові слова: *кукурудза; урожайність; гібрид; група стиглості*

Maryna Kapustian

<https://orcid.org/0000-0002-1847-5210>

Nail Muzafarov

<https://orcid.org/0000-0002-3573-6291>

Nataliia Ehorova

<https://orcid.org/0000-0003-2386-9094>